

Záverečná karta projektu

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-18-0425

Vstup a konkurencia na regulovaných trhoch: fungovanie slovenského lekárenského trhu

Zodpovedný riešiteľ **doc. Ing. Martin Lábaj, PhD.**

Príjemca **Ekonomická univerzita v Bratislave - Národohospodárska fakulta**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Národohospodárska fakulta, EU v Bratislave

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

-

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

-

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

Kališ, R. – Luptáčik, M. – Dujava, D. 2022. Efficiency effects of mergers: Harmonising merged production. In: Journal of the Operational Research Society. Published online: Jun 8, 2022. DOI: 10.1080/01605682.2022.2077662

Tesař, T. et. al. 2021. The Impact of Reimbursement Practices on the Pharmaceutical Market for Off-Patent Medicines in Slovakia. Frontiers in Pharmacology 12, 3720. <https://doi.org/10.3389/fphar.2021.795002>.

Lábaj, M. – Mandžák, P. 2022. Entry and Competition of Healthcare Providers in Slovakia: A Spatial Analysis In: Ekonomický casopis / Journal of Economics Bratislava : Ekonomický ústav SAV : Prognostický ústav SAV, 2022. - ISSN 0013-3035. - Roč. 70, č. 3 (2022), s. 211-236.

Bilka, M. – Duarte, A. P. – Lábaj, M. 2023. Entry and Competition of Retail Pharmacies: A Case Study of OTC Drugs Sales and Ownership Deregulation. In: Czech and Slovak Pharmacy, Vol. 72, pp. 11 – 20, 2023.

Červený, J. – Kališ, R. – Yontcheva, B. 2023. Chain formation and consumer welfare on the retail pharmacy market. Inštitút zdravotníckych analýz (IZA), MZ SR: Analýza. Akceptované na publikovanie 2023.

Kališ, R. 2023. Economics of the Pharmacy Retail Market: Structure, Competition, and Efficiency. Praha: Wolters Kluwer, 2023.

Uplatnenie výsledkov projektu

Teoretické a empirické výstupy projektu o maloobchodnom trhu lekární nachádzajú svoje uplatnenie pre tvorcov politik, odborníkov z odvetvia a výskumníkov pri podpore efektívnejšieho, na pacienta zameraného a udržateľného maloobchodného sektora lekární. Na základe vlastného výskumu domácich a zahraničných trhov sme preukázali potrebu rozšíriť paletu služieb poskytovaných lekárňami, poukázali sme na pozitívne komplementárne efekty medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a verejnými lekárňami a možnosťami preniesť lepšiu reguláciu z jedného trhu na zlepšenie dostupnosti lekárenskej starostlivosti na neregulovanom trhu. Jedným z konkrétnych výsledkov uplatnenia v praxi bolo aj rozšírenie poskytovaných služieb lekární o očkovanie, čo je opatrenie smerom k vyspelým západným ekonomikám.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Cieľom projektu bolo preskúmať fungovanie trhu predaja liekov na Slovensku, jeho veľkosť, štruktúru a konkurenciu, ako aj efekty zmenenej regulácie vo vzťahu k vstupu na trh a rozširovaniu lekárenských sietí. V projekte sme preskúmali priestorové aspekty vstupu a konkurencie na lekárenskom trhu v Slovenskej republike. Naše výsledky poukázali na negatívne, ale klesajúce, priestorové efekty pre lekárne, všeobecných lekárov a zubárov, a to v období rokov 1995 – 2010. Zároveň sme poukázali na to, že dopytové efekty pokračovali v raste aj po roku 2010 a v roku 2017 prevážili na trhu lekární konkurenčné efekty. Zvýšený počet lekární po roku 2010 viedol k ich difúzii aj smerom na menšie trhy a počet trhov bez lekárne poklesol. Výsledky z analýzy interakcií medzi vstupom lekární, všeobecných lekárov a pediatrov naznačujú, že zlepšenie dostupnosti lekárov vo vidieckych oblastiach by malo pozitívny efekt na vstup lekární na v súčasnosti neatraktívne trhy bez ďalšej priestorovej alebo populačnej regulácie. Vzhľadom na rôzne zmeny na trhu (vyšší podiel OTC predajov, elektronické predpisy, doplnkové služby) je v posledných rokoch badať pokles sily tohto vzťahu. Naše zistenia naznačujú, že spotrebitelia vnímajú siete lekární ako priemerne kvalitnejšie ako nezávislé predajne, hoci existuje značná heterogenita účinkov, a to tak medzi značkami sietí, ako aj medzi jednotlivými typmi spotrebiteľov. Nezistili sme dôkazy o výraznom zvýšení produktivity v dôsledku príslušnosti k reťazcu.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The aim of the project was to examine the functioning of the market for the sale of medicines in Slovakia, its size, structure and competition, as well as the effects of changed regulation in relation to market entry and the expansion of pharmacy networks. The project examined the spatial aspects of entry and competition in the Slovak Republic pharmacy market. Our results revealed negative, but declining, spatial effects for pharmacies, general practitioners and dentists over the period 1995-2010. We also showed that demand effects continued to grow after 2010 and outweighed competitive effects in the pharmacy market in 2017. The increased number of pharmacies after 2010 also led to their diffusion towards smaller markets, and the number of markets without a pharmacy declined. The results from the analysis of the interactions between pharmacy, general practitioner, and pediatrician entry suggest that improving the availability of physicians in rural areas would have a positive effect on pharmacy entry in currently unattractive markets without further spatial or population regulation. Given the various changes in the market (higher proportion of OTC sales, electronic prescriptions, complementary services), there has been a decline in the strength of this relationship in recent years. Our findings suggest that consumers perceive chain pharmacies as on average of higher quality than independent outlets, although there is considerable heterogeneity of effects, both between chain brands and between different types of consumers. We find no evidence of significant productivity gains due to chain affiliation.